

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 6, 9, 16, 17, 20, 21¹, 22, 22²,
23, 31, 39, 41, 48², 48³, 48⁴, 49, 58, 59, 67, 71¹, 72 IR 74 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 20¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis – sutartis, pagal kurią fizinis (**fiziniai**) arba juridinis (**juridiniai**) asmuo (**asmenys**) sutinka iš elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojo tiesiogiai pirkti elektros energiją, o gamintojas – ją parduoti.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 54 ir 55 dalis ir jas išdėstyti taip:

„54. Elektros energijos vartotojas (toliau – vartotojas) – asmuo, kuris elektros energiją ~~perka~~ **įsigyja** ir vartoja savo tiesioginiam elektros energijos poreikiui patenkinti **ar tai planuoja siekdamas prisijungti prie elektros tinklų.**

55. Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolas (toliau – ketinimų protokolas) – elektros tinklų operatoriaus ir ~~gamintojo~~ **tinklų naudotojo, kuris ketina statyti ar įrengti elektros energijos gamybos įrenginį ir (arba) energijos kaupimo įrenginį,** susitarimas, kuriuo ~~gamintojas~~ **šis asmuo** išsipareigoja per nustatytą laikotarpį parengti savo elektros įrenginius prijungti prie elektros tinklų, o elektros tinklų operatorius – per nustatytą laikotarpį prijungti ~~gamintojo~~ **šio asmens** elektros įrenginius prie savo valdomų elektros tinklų.“

3. Papildyti 2 straipsnį 82¹ dalimi:

„82¹. **Leistina generuoti galia – didžiausia aktyvioji galia, kuri gali būti patiekiamą iš tinklų naudotojų elektros įrenginių į perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus elektros tinklus prijungimo taške ir kuri nurodyta perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus ir tinklų naudotojo sudarytoje elektros įrenginių prijungimo sutartyje, nuosavybės ribų akte ir (ar) kituose su tinklų naudotojo elektros įrenginiais susijusiuose dokumentuose.**“

4. Pakeisti 2 straipsnio 83 dalį ir ją išdėstyti taip:

„83. Leistina naudoti galia – didžiausia galia, kuri nurodyta perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus ir ~~vartotojo~~ **tinklų naudotojo** sudarytoje elektros įrenginių prijungimo sutartyje, **nuosavybės ribų akte ir (ar) kituose su tinklų naudotojo elektros įrenginiais susijusiuose dokumentuose,** ir kurią ~~vartotojas~~ **tinklų naudotojas** gali vartoti iš elektros tinklų bet kuriuo metu.“

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 6 straipsnio 2 dalies 1 punktą:

~~1) tvirtina Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisykles;~~

2. Pripažinti netekusiu galios 6 straipsnio 2 dalies 3 punktą.

~~3) nustato piliečių energetikos bendrijos statuso suteikimo ir panaikinimo tvarką;~~

3 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 37 punktą ir jį išdėstyti taip:

„37) nustato **prašymų dėl piliečių energetikos bendrijos statuso suteikimo pateikimo ir šio statuso suteikimo tvarką ir sąlygas, taip pat skirstomųjų tinklų operatoriaus Tarybai**

teikiamos informacijos apie **piliečių energetikos bendrijas ir aktyviuosius vartotojus** apimtį ir šios informacijos teikimo tvarką;“.

2. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 53 ir 54 punktais:

„53) derina tinklų operatoriaus parengtą įkainio už leistinos generuoti galios viršijimą apskaičiavimo tvarką;

54) tvirtina Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisykles.“

4 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 16 straipsnio 1 dalį 8 ir 9 punktais:

„8) plėtoti energijos kaupimo pajėgumus;

9) generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių.“

2. Pripažinti netekusia galios 16 straipsnio 2 dalį:

~~2. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisykles tvirtina Vyriausybė, vadovaudamasi šiame įstatyme, Energetikos įstatyme ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytais reikalavimais.~~

3. Pakeisti 16 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Leidimus, nurodytus šio straipsnio 1 dalies 1–7–9 punktuose, išduoda, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina leidimų galiojimą, keičia, tikslina ir leidimais reguliuojamą veiklą prižiūri Taryba.“

4. Pakeisti 16 straipsnį 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimai išduodami neterminuotam laikui, išskyrus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumus, leidimus tiesti tiesioginę liniją ir leidimus gaminti elektros energiją elektrinėse, įrengtose Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje. Leidimai plėtoti elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumus, išskyrus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus statant ar įrengiant saulės šviesos energijos elektrines, ir tiesti tiesioginę liniją išduodami 36 mėnesių laikotarpiui. Leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus statant ar įrengiant saulės šviesos energijos elektrines išduodami 24 mėnesių laikotarpiui. Leidimai gaminti elektros energiją elektrinėse, įrengtose Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje išduodami Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka išduoto ir galiojančio leidimo naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai pagrindu ir galioja iki šio leidimo galiojimo laikotarpio pabaigos.“

5. Pakeisti 16 straipsnio 6 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) vieną kartą 6 mėnesių laikotarpiui, o pratęsiant leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus statant ar įrengiant vėjo elektrinę ar hibridinę elektrinę, kurioje elektros energijai gaminti naudojama vėjo energija, – vieną kartą 12 mėnesių laikotarpiui, jeigu asmuo, kreipdamasis dėl leidimo galiojimo termino pratęsimo, pateikia statybą leidžiantį dokumentą, išskyrus teisės aktų nustatytus atvejus, kai statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, ir dokumentus, įrodančius, kad atlikta ne mažiau kaip 50 procentų projekto įgyvendinimo darbų.“

6. Pakeisti 16 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Leidimai gaminti elektros energiją, generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių, plėtoti elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumus ir tiesti tiesioginę liniją išduodami fiziniams asmenims, turintiems teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, arba Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitų valstybių narių juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniais, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje.“

7. Pakeisti 16 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. ~~Leidimas~~ **Leidimai** gaminti elektros energiją **ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių išduodamas išduodami** šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis asmenims, atitinkantiems šio straipsnio 8 dalyje nustatytą reikalavimą ir:

1) kurių pastatytas naujas ar rekonstruotas elektros energetikos objektas yra užbaigtas Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis;

2) kurių elektros energijos gamybos **ar energijos kaupimo** įrenginiai yra išbandyti ir tinkami eksploatuoti;

3) kurie yra pajėgūs kaupti ar palaikyti rezervinio kuro atsargas, jeigu technologiniai elektros energijos gamybos pajėgumai viršija elektrinę ir (ar) šiluminę 5 MW galią, išskyrus atvejus, kai elektros energija yra gaminama naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir dėl gamybos šaltinių techninių ypatybių nėra galimybės kaupti ar palaikyti tokių energijos išteklių;

4) kurių pastatytas energetikos objektas, kuriame kaip kuras energijai gaminti planuojamos naudoti po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energinę vertę turinčios komunalinės atliekos, Vyriausybės pripažintas valstybinės reikšmės objektu;

5) pateikusiems rašytinį įsipareigojimą nugriauti ar išmontuoti elektrinę Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, kai įsigalioja Tarybos sprendimas panaikinti leidimo gaminti elektros energiją galiojimą. Įsipareigojime taip pat turi būti nustatyta leidimo turėtojo prievolė nugriauti ar išmontuoti elektrinės prijungimui reikalingus elektros tinklus ir nugriovimą ar išmontavimą vykdyti pagal tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas griovimo ar išmontavimo projektui rengti. Elektrinė gali būti nenugriauta ar neišmontuota, jeigu ją numatoma naudoti kitiems tikslams, atitinkantiems teisės aktų reikalavimus. Šio punkto nuostata taikoma elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams;

6) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai.“

8. Pakeisti 16 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas; jeigu:

1) **gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais;**

2) ~~jeigu asmuo asmenims, numato numatantiems~~ gaminti elektros energiją ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos įrenginiuose ~~tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus,~~ **kurių leistina generuoti galia lygi 0;**

3) ~~taip pat jeigu asmuo asmenims, numato numatantiems~~ gaminti elektros energiją ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiuose, **kurių leistina generuoti galia didesnė už nulį,** išskyrus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytą atvejį.“

9. Pakeisti 16 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas;:

1) **gaminantiems vartotojams, kaip jie apibrėžti šio įstatymo 2 straipsnio 30 dalyje, ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais;**

2) ~~jeigu asmuo asmenims, numato numatantiems~~ statyti ar įrengti elektros energijos gamybos įrenginius, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW, ~~ir juose gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus~~ **o leistina generuoti galia lygi nuliui;**

3) ~~taip pat jeigu asmuo asmenims, numato numatantiems~~ statyti ar įrengti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW, **o leistina generuoti galia didesnė už nulį,** išskyrus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytą atvejį. ~~Asmuo, numatantis statyti ar įrengti ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos įrenginius ir juose gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus, taip pat asmuo, numatantis statyti ar įrengti ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, išskyrus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytą atvejį, Veiklos elektros energetikos~~

sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka apie tai privalo informuoti tinklų operatorių.“

10. Papildyti 16 straipsnį 14² dalimi:

„14². Asmuo, numatantis statyti ar įrengti ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos įrenginius, kurių leistina generuoti galia lygi nuliui, taip pat asmuo, numatantis statyti ar įrengti ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, kurių leistina generuoti galia didesnė už nulį, išskyrus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytą atvejį, tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimą prie elektros tinklų reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka privalo kreiptis į tinklų operatorių dėl prijungimo sąlygų išdavimo.“

11. Papildyti 16 straipsnį 15¹ dalimi:

„15¹. Leidimas modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį nereikalingas, kai didinamas elektrinės, kurios įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW, o leistina generuoti galia lygi nuliui, naudingumas, taip pat jeigu elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį valdantis asmuo atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 30 dalies nuostatas ir elektrinės ar elektros energijos gamybos įrenginio įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW.“

12. Pakeisti 16 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. Taryba savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie išduotus leidimus, nurodytus šio straipsnio 1 dalies 1–79 punktuose.“

13. Papildyti 16 straipsnį 27–29 dalimis:

„27. Asmuo gali statyti ar įrengti hibridinę elektrinę ir gaminti elektros energiją gavęs leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją. Šie leidimai išduodami, jeigu asmuo atitinka šiame straipsnyje jam nustatytus reikalavimus ir sąlygas, taip pat reikalavimus ir sąlygas dėl leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidimo generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių, kai asmuo stato ar įrengia hibridinę elektrinę, įskaitant energijos kaupimo įrenginius. Išduodamuose leidimuose Tarybos nustatyta tvarka nurodoma hibridinės elektrinės bendra įrengtoji galia, kuri lygi elektrinės generatorių įrengtųjų galių sumai arba elektrinės generatoriaus ir energijos kaupimo įrenginių įrengtosios galios sumai, kiekvieno elektrinės generatoriaus įrengtoji galia pagal naudojamas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis, kaupimo įrenginių galia ir hibridinės elektrinės leistina generuoti galia.

28. Esami energijos kaupimo įrenginio pajėgumai gali būti plėtojami ar nauji energijos kaupimo įrenginiai naujoje vietoje įrengiami šio įstatymo nustatyta tvarka gavus leidimą plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, išskyrus atvejus, kai toks leidimas nereikalingas.

29. Leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nereikalingi, jeigu asmuo numato statyti ar įrengti ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios energijos kaupimo įrenginį tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus, tai yra kai leistina generuoti galia lygi nuliui, taip pat jeigu asmuo generuoja iš energijos kaupimo įrenginio elektros energiją, pagamintą ne didesnės kaip 30 kW elektros energijos įrengtosios galios iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiuose, kai energijos kaupimo įrenginio įrengtoji galia ne didesnės kaip 30 kW.“

5 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Papildyti 17 straipsnį 5³–5⁵ dalimis:

„5³. Leidime gaminti elektros energiją, plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidime naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai yra nurodoma elektrinės

įrengtoji galia ir leistina generuoti galia, atitinkančios šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytą sąlygą.

5⁴. Leidimuose plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių yra nurodoma energijos kaupimo įrenginio įrengtoji galia ir leistina generuoti galia, taip pat leistina naudoti galia.

5⁵. Siekdamas pakeisti elektrinės, įskaitant hibridinę elektrinę, ir energijos kaupimo įrenginio įrengtąją galią arba leistiną generuoti galią, tinklų naudotojas privalo kreiptis į tinklų operatorių dėl prijungimo sąlygų išdavimo energetikos ministerijos nustatyta tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka, o leidimų gaminti elektros energiją, plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių turėtojas taip pat privalo pateikti Tarybai prašymą išduoti pakeistą leidimą.“

6 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio 4¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„4¹. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių ir norintis parduoti elektros energiją tiesiogiai vartotojui **ar vartotojams**, vadovaudamasis šio įstatymo 46¹ straipsniu, su vartotoju **ar vartotojais** privalo sudaryti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį ir per 5 darbo dienas nuo šios sutarties sudarymo informuoti Tarybą apie elektros energijos tiekimo veiklos vykdymą.“

7 straipsnis. Įstatymo papildymas 20¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 20¹ straipsniu:

„20¹ straipsnis. Leistinos generuoti galios apribojimai

1. Tinklų naudotojai, eksploatuodami prie elektros tinklų prijungtus elektros įrenginius, privalo neviršyti leistinos generuoti galios.

2. Elektrinės, įskaitant hibridinę elektrinę, ar energijos kaupimo įrenginio įrengtoji galia gali būti didesnė už leistiną generuoti galią, nustatytą prijungimo taške, tačiau leistina generuoti galia negali viršyti elektrinės ar tinklų naudotojo įrenginių įrengtosios galios sumos.

3. Tinklų naudotojai, viršiję leistiną generuoti galią ilgiau ir (ar) didesniu galios dydžiu, nei nustatyta tinklų operatoriaus, moka tinklų operatoriui įkainį už leistinos generuoti galios viršijimą, apskaičiuotą operatoriaus su Taryba suderinta tvarka.“

8 straipsnis. 21¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„21¹ straipsnis. Gamintojų įsipareigojimai

1. Gamintojas, pasirašęs šio įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą, nuo kurio pasirašymo momento tinklų operatoriaus **Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatytu principu rezervuojami elektros tinklų pralaidumai, reikalingi visai įrenginiuose pagamintai elektros energijai persiųsti**, tinklų operatoriui privalo pateikti savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį tinklų operatoriui gamintojo įsipareigojimo įvykdymą, ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos. Gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimas privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolas. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis apskaičiuojamas dauginant ~~numatomų įrengti elektrinės pajėgumų~~ **numatomą leistinos generuoti galios** dydį (kW) iš ~~45~~ **50** eurų už 1 kW. Norint pratęsti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos **galiojimo** terminą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 16 straipsnio 7 dalyje, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant ~~numatomų įrengti elektrinės pajėgumų~~ **numatomą leistinos generuoti galios** dydį (kW) iš ~~45~~ **50** eurų už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.

2. Jeigu gamintojas užbaigia ketinimų protokole numatytos ~~įrengtosios~~ **leistinos generuoti** galios elektrinės statybą Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir gamintojui šiame įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas gaminti elektros energiją arba gamintojas, dalyvaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, nelaimi šio skatinimo kvotų paskirstymo aukciono arba atsisako jame dalyvauti, tinklų operatorius, gavęs gamintojo prašymą, atsisako savo teisių pagal gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą ir grąžina jį šiam gamintojui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, o šalių teisės ir pareigos pagal ketinimų protokolą pasibaigia.

3. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratęsimus, neįvykdo ketinimų protokole nustatyto įsipareigojimo pastatyti ar įrengti ketinimų protokole nurodytos ~~įrengtosios~~ **leistinos generuoti** galios elektrinę, tinklų operatorius pasinaudoja visu šio gamintojo pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu, išskyrus atvejus, kai tokie įsipareigojimai neįvykdomi dėl aplinkybių, kurių šis gamintojas negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti ketinimų protokolo ir (ar) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, taip pat dėl įstatymų nustatytų kitų aplinkybių, kai nėra šio gamintojo kaltės. Tais atvejais, kai yra šioje dalyje nurodytos aplinkybės, gamintojas pateikia tinklų operatoriui dokumentus, įrodančius, kad yra šioje dalyje nurodytos aplinkybės, o tinklų operatorius įvertina pateiktus dokumentus ir priima sprendimą dėl pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo.

4. Jeigu gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri apskaičiuojama ~~0,0123~~ **0,0246** euro už kW dauginant iš laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, išreikšto dienomis.

5. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratęsimus, pastato ar įrengia ~~mažesnės galios~~ elektrinę, **kurios leistina generuoti galia yra mažesnė**, negu buvo įsipareigojęs pagal ~~nurodyta~~ ketinimų ~~protokolą~~ **protokole, turi būti nustatyta mažesnė leistina generuoti galia. Tokiu atveju** tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai neįvykdytiems įsipareigojimams. **Elektrinės faktinė leistina generuoti galia nustatoma pagal leidime gaminti elektros energiją nurodytą leistiną generuoti galia, kuri turi atitikti šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytą sąlygą.**

6. Pagal gamintojo pateiktą prievolių įvykdymo užtikrinimą tinklų operatoriaus gautos lėšos įvertinamos nustatant skirstymo ir perdavimo tiekimo paslaugų kainų viršutinės ribas.“

9 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 22 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Gamintojų elektros įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų šiame įstatyme, Europos Sąjungos reglamentuose, reglamentuojančiuose elektros gamybos įrenginių prijungimą prie elektros tinklų ir naudojimąsi elektros tinklais, ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis. **Kai keičiama elektros energijos gamybos įrenginių leistina generuoti galia ar įrengtoji galia, taikoma gamintojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka ir sąlygos, išskyrus reikalavimą pateikti ketinimų protokolą keičiant elektrinės įrengtąją galia.**“

2. Pakeisti 22 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti prijungti gamintojų elektros įrenginius prie elektros tinklų dėl ateityje galimo elektros tinklų pajėgumo apribojimo. Tinklų operatorius privalo prijungti gamintojo elektros įrenginius prie elektros tinklų, atsižvelgdamas į **leistiną naudoti galia, leistiną generuoti galia ir elektrinės įrengtąją galia**, atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus, keliamus tokių įrenginių prijungimui, taip pat elektros tinklų įrengimui ir (ar) atnaujinimui gamintojo ir tinklų operatoriaus tinklų dalyje.“

3. Pakeisti 22 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

~~„8. Gamintojas, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir pateikia elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą. Ši nuostata netaikoma gaminantiems vartotojams, gamintojams, planuojantiems gaminti elektros energiją savo reikmėms ir ūkio poreikiams ir planuojantiems į elektros tinklus patiekti elektros energiją, likusią nuo savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvalytos elektros energijos, kai elektrinės įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 500 kW ir ne didesnė negu gamintojo objektui suteikta leistina naudoti galia ir kai šie gamintojai neketina dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, gamintojams, planuojantiems gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams ar pagamintą elektros energiją persiųsti tiesiogine linija prijungtiems vartotojo objektams šio įstatymo 70 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu atveju, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms, neketinančioms dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione. Parengti ir elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą privalo pateikti:~~

1) gamintojas, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, išskyrus gaminančius vartotojus, gamintoją, planuojantį gaminti elektros energiją savo reikmėms ir ūkio poreikiams ir planuojantį į elektros tinklus patiekti elektros energiją, likusią nuo savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvalytos elektros energijos, kai elektrinės įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 1 MW ir ne didesnė negu gamintojo objektui suteikta leistina naudoti galia ir kai šis gamintojas neketina dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, gamintoją, kurio elektros energijos gamybos įrenginių leistina generuoti galia lygi nuliui, gamintoją, planuojantį pagamintą elektros energiją persiųsti tiesiogine linija prijungtiems vartotojo objektams šio įstatymo 70 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu atveju, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus, atsinaujinančių išteklių energijos bendriją, neketinančią dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, ir gamintoją, ketinantį modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginius;

2) gamintojas, siekiantis dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione arba siekiantis dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytame konkurse.“

4. Pakeisti 22 straipsnio 9 dalis 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) planuojamos statyti elektrinės **leistina generuoti** galia ir naudojama energijos rūšis;“.

5. Pakeisti 22 straipsnio 9 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) savivaldybės, kurioje numatoma statyti ar įrengti elektrinę, administracijos patvirtinimas, kad planuojamos nurodytos galios ir tipo elektrinės įrengimas ar statyba pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus yra galimi **arba bus galimi parengus ar pakeitus teritorijų planavimo dokumentą per ketinimo protokolo galiojimo terminą**;“.

6. Pakeisti 22 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. **Tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše** nustatoma ~~Ketinimų ketinimų~~ protokolo pavyzdinę formą **pavyzdinė forma** ir šio straipsnio 9 dalies 9 punkte numatyto savivaldybės patvirtinimo forma ~~tvirtina Taryba~~.“

10 straipsnis. 22² straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 22² straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Piliečių energetikos bendrijos dalininkais ar nariais gali būti fiziniai asmenys, taip pat labai mažos ir mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, savivaldybės ir (ar) savivaldybių įstaigos, kai dalininkais ar nariais nedraudžia būti šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įstatymai. Šie subjektai, būdami piliečių energetikos bendrijos dalininkai ar nariai, nepraranda savo, kaip buitinių vartotojų, gaminančių vartotojų arba aktyviųjų vartotojų turimų teisių ir pareigų, išskyrus vartotojo teisę rinktis energijos tiekėją, kuri gali būti apribota teise rinktis piliečių energetikos bendrijos energijos tiekėją balsuojant dėl piliečių

energetikos bendrijos energijos tiekėjo piliečių energetinės bendrijos įstatuose nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 22² straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Viešojo įstaiga, daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrija ar sodininkų bendrija, ~~siekianti įgyti~~ **igyja** piliečių energetikos bendrijos teisinį statusą, ~~Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse Tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis teikdama pateikusi~~ prašymą ~~dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar gaminti elektros energiją išdavimo ar turėdama vieną iš šių leidimų, pateikia Tarybai deklaraciją dėl piliečių energetikos bendrijos statuso suteikimo atitikties šio straipsnio 1-5 dalyse nustatytiems reikalavimams, steigimo sutarties ir (ar) įstatų kopiją ir įsipareigoja, laikydamasi šio įstatymo reikalavimų, sudaryti šio straipsnio 10 dalyje nurodytą atsiskaitymo už disbalansą ar atsakomybės už balansą perdavimo sutartį.~~“

3. Pakeisti 22² straipsnio 15 dalį ir ją išdėstyti taip:

„15. Jeigu piliečių energetikos bendrija per 12 mėnesių nuo Tarybos sprendimo, kuriuo konstatuota, kad piliečių energetikos bendrija pažeidė šiame įstatyme nustatytus reikalavimus ir steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose nustatytus veiklos tikslus, priėmimo dienos pakartotinai pažeidžia šiame įstatyme nustatytus reikalavimus ir steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose nustatytus veiklos tikslus, Taryba sprendžia dėl piliečių energetikos bendrijos statuso panaikinimo ~~Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse Tarybos nustatyta tvarka.~~“

4. Papildyti 22² straipsnį 17 dalimi:

„17. Tarybos nustatyta tvarka skirstomųjų tinklų operatorius teikia Tarybai duomenis apie piliečių energetikos bendrijų veiklą. Taryba pateiktus duomenis naudoja teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti.“

11 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad ~~elektros energijos gamintojų, skirstomųjų tinklų operatorių ir vartotojų tinklų naudotojų~~ **elektros energijos** įrenginių prijungimo prie perdavimo tinklų sąlygos atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir nebūtų diskriminacinės.“

12 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Perdavimo sistemos operatorius užtikrina trečiųjų asmenų prieigą prie perdavimo tinklų, ją valdo ir pateikia paaiškinimus, kai tokia prieiga nesuteikiama. Tuo tikslu perdavimo sistemos operatorius Tarybos nustatytomis sąlygomis parengia ir teikia Tarybai tvirtinti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą, taip pat jį paskelbia savo interneto svetainėje. Taryba užtikrina, kad šia tvarka nustatomi prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai būtų nustatomi remiantis skaidriomis ir nediskriminacinėmis procedūromis, taip pat kad būtų užtikrintas tinklų naudotojų naujai prijungiamų įrenginių (elektrinių ir kaupimo įrenginių) ekonominis efektyvumas ir kad nebūtų sukurta nepagrįstų kliūčių patekti į elektros energijos rinką. Vadovaudamasis Reglamento (ES) Nr. 2019/943 12 ir 13 straipsnių ir šio įstatymo nuostatomis, perdavimo sistemos operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše ~~taip pat~~ nustato elektros energijos priėmimo ir persiuntimo bei persiuntymo tvarką. **Taip pat perdavimo sistemos operatorius tvarkos apraše nustato elektros energijos persiuntimo nutraukimo sąlygas, kai tinklų naudotojo elektros įrenginių patiekama į elektros tinklus aktyvioji galia viršija leistiną generuoti galia.**“

13 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skirstomųjų tinklų operatorius užtikrina trečiųjų asmenų prieigą prie skirstomųjų tinklų, ją valdo ir pateikia paaiškinimus, kai tokia prieiga nesuteikiama. Tuo tikslu skirstomųjų

tinklų operatorius Tarybos nustatytais sąlygomis parengia ir teikia Tarybai tvirtinti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą, taip pat jį skelbia savo interneto svetainėje. Taryba užtikrina, kad šia tvarka nustatomi prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai būtų nustatomi remiantis skaidriomis ir nediskriminacinėmis procedūromis, taip pat kad būtų užtikrintas tinklų naudotojų naujai prijungiamų įrenginių (elektrinių ir kaupimo įrenginių) ekonominis efektyvumas ir nebūtų sukurta nepagrįstų kliūčių patekti į elektros energijos rinką. Vadovaudamasis Reglamento (ES) Nr. 2019/943 12 ir 13 straipsnių ir šio įstatymo nuostatomis, skirstomųjų tinklų operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše ~~taip pat~~ nustato elektros energijos priėmimo ir persiuntimo bei perskirstymo tvarką. **Taip pat skirstomųjų tinklų operatorius tvarkos apraše nustato elektros energijos persiuntimo nutraukimo sąlygas, kai tinklų naudotojo elektros įrenginių patiekiamą į elektros tinklus aktyvioji galia viršija leistiną generuoti galią.**“

14 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Vartotojai perka elektros energiją iš tiekėjų, gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių išteklių, **atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų**, aktyviųjų vartotojų, piliečių energetikos bendrijų ir asmenų, nurodytų šio įstatymo 44 straipsnyje, šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis. Vartotojams, išskyrus vartotojus, sudariusius atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, elektros energija tiekiamą su nepriklausomu tiekėju, aktyviuoju vartotoju ar piliečių energetikos bendrija sutarta kaina šio įstatymo 46 straipsnyje nustatyta tvarka arba visuomenine elektros energijos kaina šio įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis arba užtikrinamas garantinis elektros energijos tiekimas šio įstatymo 44 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka. Vartotojams, sudariusiems atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, elektros energija tiekiamą šioje sutartyje nustatyta elektros energijos kaina.“

15 straipsnis. 48² straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 48² straipsnį 3¹ dalimi:

„**3¹. Tinklų operatorius privalo ne vėliau kaip per 22 mėnesius nuo statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojančio asmens ir tinklų operatoriaus energijos kaupimo įrenginio prijungimo paslaugos sutarties pasirašymo dienos arba per prijungimo paslaugos sutartyje nurodytą laikotarpį, per kurį energijos kaupimo įrenginio savininkas planuoja statyti ar įsipareigoja įrengti energijos kaupimo įrenginį, jeigu tas laikotarpis yra ilgesnis kaip 22 mėnesiai, prijungti šį įrenginį prijungimo taške, nurodytame energijos kaupimo įrenginio prijungimo sąlygose. Tinklų operatorius energijos kaupimo įrenginius prijungia, vadovaudamasis energijos kaupimo įrenginių prijungimą reguliuojančiais Europos Sąjungos reglamentais ir (ar) pagal Tarybos nustatytas sąlygas jo parengtomis ir Tarybos patvirtintomis Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašo nuostatomis, reguliuojančiomis energijos kaupimo įrenginių prijungimą, įvertinęs specialiuosius reikalavimus ir energijos kaupimo įrenginį prijungti planuojančiam asmeniui sutikus su nustatytais pasinaudojimo elektros tinklais sąlygomis.**“

2. Papildyti 48² straipsnį 8–18 dalimis:

„**8. Energijos kaupimo įrenginio prijungimo tašką parenka ir išankstinėse prijungimo sąlygose nustato tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų jungiamas energijos kaupimo įrenginys, pagal statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį pageidaujančio asmens pateiktą prašymą, įvertinęs technologinius ir ekonominius prijungimo taško parinkimo kriterijus pagal Tarybos patvirtintą tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą.**

9. Išduodamose energijos kaupimo įrenginio išankstinėse prijungimo prie elektros tinklų sąlygose, prijungimo sąlygose ir (ar) sutartyje nurodoma įrengtoji galia, leistina naudoti galia ir leistina generuoti galia.

10. Statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo, gavęs išankstines energijos kaupimo įrenginio prijungimo sąlygas, parengia ir teikia tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą, nuo kurio pasirašymo momento tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatytu principu rezervuojami elektros tinklų pralaidumai, reikalingi visai generuojamai į elektros tinklą elektros energijai persiųsti, vadovaudamasis šio įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka. Pasirašęs ketinimų protokolą ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų tinklų operatoriui pateikia šio įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą, kuris privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolą ir kurio dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į energijos kaupimo įrenginio leistiną generuoti galios dydį (kW) dauginant iš 50 eurų už 1 kW. Norint pratęsti leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus galiojimo terminą, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti generacijos iš kaupimo įrenginių pajėgumų dydį (kW) dauginant iš 50 eurų už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.

11. Tinklų operatorius ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 10 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos su energijos kaupimo įrenginį planuojančiu statyti ar įrengti asmeniu pasirašo ketinimų protokolą, kuriame privalo būti nurodyta:

1) planuojamos statyti kaupimo įrenginio įrengtoji galia, prijungimo taške leistina generuoti galia ir leistina naudoti galia;

2) terminas, per kurį asmuo įsipareigoja pastatyti kaupimo įrenginį, baigti savo elektros tinklų dalyje susijusius darbus ir pateikti reikalingus dokumentus Tarybai leidimui generuoti elektros energiją iš kaupimo įrenginių gauti;

3) asmens įsipareigojimas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos Tarybai pateikti prašymą išduoti leidimą plėtoti energijos kaupimo pajėgumus;

4) tinklų operatoriaus įsipareigojimas per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį nuo tinklų operatoriaus patvirtinimo apie su tinklų operatoriumi suderintą techninį projektą pateikimo dienos arba per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos, jeigu toks techninis projektas planuojamam statyti energijos kaupimo įrenginiui yra neprivalomas, parengti kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą;

5) asmens įsipareigojimas per vieną mėnesį nuo dienos, kai tinklų operatorius pateikia kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą, atitinkantį suderintą techninį projektą, arba elektros tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas, jeigu techninis projektas planuojamam statyti energijos kaupimo įrenginiui yra neprivalomas, pasirašyti energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį;

6) asmens įsipareigojimas energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka apmokėti energijos kaupimo įrenginio prijungimo išlaidas;

7) prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, jo pateikimo ir panaudojimo sąlygos ir tvarka;

8) ketinimų protokolo galiojimo laikotarpis ir (ar) sąlygos.

12. Tinklų operatorius, kai asmuo, nurodytas šio straipsnio 10 dalyje, pasirašo ketinimų protokolą ir jame nustatyta tvarka pateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, leidimą plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, jei toks yra privalomas, ir suderintą techninį projektą, pasirašo energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį.

13. Ketinimo protokolo dėl energijos kaupimo įrenginio prijungimo pavyzdinė forma nustatoma tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše.

14. Jeigu statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo užbaigia ketinimų protokole numatytos leistinos generuoti galios iš kaupimo įrenginių energijos kaupimo įrenginio statybą Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir tokiam asmeniui šiame įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas generuoti elektros energiją iš kaupimo įrenginių, tinklų operatorius, gavęs kaupimo įrenginį pastačiusio ar įrengusio asmens prašymą, atsisako savo teisių pagal prievolių įvykdymo užtikrinimą ir grąžina jį šiam asmeniui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, o šalių teisės ir pareigos pagal ketinimų protokolą pasibaigia.

15. Jeigu energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo nutraukia ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri apskaičiuojama 0,0246 euro už 1 kW dauginant iš laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai asmuo nutraukia ketinimų protokolą, išreikšto dienomis.

16. Jeigu energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo per leidimo plėtoti elektros energijos kaupimo pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratėsimus, pastato ar įrengia mažesnės generuojančios galios kaupimo įrenginį, negu buvo įsipareigojęs pagal ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai neįvykdytiems įsipareigojimams. Faktinė leistina generuoti galia nustatoma pagal leidime generuoti elektros energiją iš kaupimo įrenginių nurodytą leistiną generuoti galią, kuri turi atitikti šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytą sąlygą.

17. Pagal gamintojo pateiktą prievolių įvykdymo užtikrinimą tinklų operatoriaus gautos lėšos įvertinamos nustatant skirstymo ir perdavimo tiekimo paslaugų kainų viršutines ribas.

18. Šio straipsnio 3¹, 8–16 dalys netaikomos tais atvejais, kai, vadovaujantis šio įstatymo 16 straipsnio 29 dalimi, leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nereikalingi. Kai, vadovaujantis šio įstatymo 16 straipsnio 29 dalimi, leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nereikalingi ir energijos kaupimo įrenginys įrengiamas nekeičiant objektui, kurio vidaus tinkle įrengiamas energijos kaupimo įrenginys, suteiktos leistinos naudoti ir leistinos generuoti galios, energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų supaprastinta tvarka – pateikiant tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatytos formos deklaraciją apie įrengtą energijos kaupimo įrenginį. Kitais atvejais, kai, vadovaujantis šio įstatymo 16 straipsnio 29 dalimi, leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nereikalingi, energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų šių tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatyta tinklų naudotojų energijos kaupimo įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka ir sąlygomis.“

16 straipsnis. 48³ straipsnio pakeitimas

Papildyti 48³ straipsnį 2¹ dalimi:

„2¹. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma ir perdavimo tinklų operatorius neprivalo Tarybai teikti prašymo leisti turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti šio įstatymo 2 straipsnio 63 dalyje nurodytus įrenginius, kai šie įrenginiai yra kondensatoriai ir yra naudojami tik elektros tinklų įtampos parametrams gerinti, reaktyvios ir aktyvios galios balansui tinkle užtikrinti, įtampos kokybės ar kitoms tinklo stabilumą užtikrinančioms funkcijoms vykdyti, o ne energijai kaupti.“

17 straipsnis. 48⁴ straipsnio pakeitimas

Papildyti 48⁴ straipsnį 2¹ dalimi:

„²¹. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma ir skirstomųjų tinklų operatorius neprivalo Tarybai teikti prašymo leisti turėti nuosavybės teisę, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti šio įstatymo 2 straipsnio 63 dalyje nurodytus įrenginius, kai šie įrenginiai yra kondensatoriai ir bus naudojami tik elektros tinklų įtampos parametrams gerinti, reaktyvios ir aktyvios galios balansui tinkle užtikrinti, įtampos kokybės ar kitoms tinklo stabilumą užtikrinančioms funkcijoms vykdyti, o ne energijai kaupti.“

18 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) vartotojai turi teisę būti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ~~dalininkais~~ **dalyviais** ir elektros energiją gaminančiais vartotojais;“.

19 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 58 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Centralizuotai elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, superkama iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas. Visa supirkta elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis ir vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams principais. Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybą vykdo skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir (ar) ~~Energetikos ministerijos, Vyriausybės nustatyta tvarka, kuri reglamentuoja tokios įmonės pakeitimo procedūrą, Vyriausybės Energetikos ministerijos teikimu~~ paskirta įmonė. **Informacija apie paskirtosios įmonės atranką skelbiama viešai ir paskirtąją įmonę atranka energetikos ministro įsakymu sudaryta komisija.** Nupirktą elektros energiją gali būti tiekiamą ir šiame straipsnyje nurodyto skirstomųjų tinklų operatoriaus, ir paskirtosios įmonės vartotojams. Paskirtąją įmonę ~~skiriama įmonė turi atitikti~~ **gali būti skiriamas juridinis asmuo, atitinkantis** šiuos reikalavimus:

1) yra valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis kontroliuojamas energetikos srities juridinis asmuo; juridinis asmuo, kurį valstybė kontroliuoja netiesiogiai, per kitus asmenis, privalo atitikti valdymo diferencijavimo principus – viena ar kelios tame pačiame energetikos sektoriuje veikiančios įmonės negali turėti daugiau kaip 3/4 balsų, suteikiančių teisę priimti sprendimus dėl paskirtosios įmonės valdymo ir veiklos teisės aktų nustatyta tvarka;

2) 1) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio atsiskaitymams su gamintojais, elektros energijos gamybai naudojančiais atsinaujinančius energijos išteklius, už superkamą elektros energiją padengti, įvertinamą pagal jos paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdyt ūkinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės veiklos;

3) 2) įmonė privalo valdyti technines ir organizacines priemones, reikalingas laiku ir tinkamai administruoti duomenis apie gamintojų į elektros tinklus patiektą elektros energiją ir gamintojams už ataskaitinį mėnesį mokėtinas lėšas;

4) 3) įmonė privalo užtikrinti nupirkto elektros energijos pardavimą Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais ar šios elektros energijos pardavimą savo vartotojams;

5) 4) įmonė privalo apskaitą, susijusią su centralizuotos elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybos vykdymu, tvarkyti atskirai nuo bet kurios kitos veiklos apskaitos;

6) 5) įmonė įsipareigoja sudaryti centralizuotai superkamos elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos prognozavimo ir atsiskaitymo už

gamintojų, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklo, suplanuoto ir faktiškai per apskaitos laikotarpį pagaminto elektros energijos kiekio skirtumo pirkimo–pardavimo sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi, atsakingu už elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, gamybos prognozavimą, planavimą ir disbalansą;

7) turi darbuotojų veiklai vykdyti, atskirai vykdomos veiklos apskaitai tvarkyti, atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos rinkos dalyviams informuoti ir konsultuoti, skundams nagrinėti;

8) juridinio asmens vadovas turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus lėšų administravimas. Juridinio asmens vadovas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos kriterijų;

9) ~~įmonė~~ įsipareigoja atlikti paskirtosios įmonės funkcijas laikydamosi Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti plėtros ir skatinimo tvarkos apraše, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Ankstesnioji paskirtoji įmonė atlieka funkcijas tol, kol bus paskirta nauja įmonė.“

2. Papildyti 58 straipsnį 7 ir 8 dalimis:

„7. Dėl elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybos patirtos pagrįstos sąnaudos Vyriausybės nustatyta tvarka kompensuojamos iš viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų.

8. Taryba tikrina, prižiūri ir kontroliuoja paskirtos įmonės patirtų sąnaudų pagrįstumą.“

20 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 59 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Reglamento (ES) Nr. 2019/943 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta rinkos dalyvio atsakomybė už disbalansą gali būti netaikoma tik šiame įstatyme ir (ar) Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytais atvejais. Už rinkos dalyvio, kuriam taikomas fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas ir kuris įstatymų yra atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, sukeltą disbalansą finansiškai atsako tinklų operatorius, prie kurio tinklų yra prijungti rinkos dalyvio įrenginiai, jeigu rinkos dalyvio pagamintą elektros energiją centralizuotai superka paskirtoji įmonė ar skirstomųjų tinklų operatorius. Su tokia finansine atsakomybe susijusios tinklų operatorių patirtos sąnaudos kompensuojamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis. Perdavimo sistemos operatorius atsiskaitymus su paskirtąja įmone už rinkos dalyvio, kurio įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklo ir kuris įstatymų atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, suplanuotos ir faktiškai pagamintos elektros energijos kiekio skirtumo pirkimą ir pardavimą vykdo šio įstatymo 58 straipsnio 5 dalies 5 6 punkte nurodytoje sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Kai rinkos dalyvio, kuris įstatymų yra atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, pagaminta elektros energija nėra centralizuotai superkama, rinkos dalyvis vykdo veiksmus, kad būtų užtikrintas jo pagamintos elektros energijos balansas elektros energijos rinkoje, o su jais susijusios rinkos dalyvio pagrįstos išlaidos yra kompensuojamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

21 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 67 straipsnio 7 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) gamintojai, prijungiantys elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos įrenginius prijungimo taške, sutampančiame su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, kai prijungiamų elektros energijos gamybos įrenginių įrengtoji galia neviršija vartojimo objektui suteiktos leistinos naudoti galios ir nėra didesnė kaip didžiausia

gaminantiems vartotojams leidžiamos įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės įrengtoji galia, **taip pat gamintojai, didinantys leistiną naudoti galią**, apmoka 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, o kiti gamintojai apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose nustatyta kitaip;“.

22 straipsnis. 71¹ straipsnio pakeitimas

Papildyti 71¹ straipsnio 6 dalį 5 punktu:

„5) gamintojui viršijus leistiną generuoti galią.“

23 straipsnis. 72 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 72 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius gali nutraukti elektros energijos persiuntimą, **įskaitant persiuntimo paslaugos teikimą**, tiems tinklų naudotojams, kurie savo veika sukelia trikdžius ir neigiamai veikia elektros energijos kokybę, **taip pat tinklų naudotojams viršijus leistiną generuoti galią ilgiau ir (ar) didesniu galios dydžiu, nei nustatyta su tinklų operatoriumi sudarytoje elektros įrenginių prijungimo paslaugos sutartyje**, jeigu šie tinklų naudotojai, gavę rašytinį įspėjimą, per 5 dienas nenutraukia šios veikos, arba nedelsdamas ir be išankstinio įspėjimo, jeigu dėl tinklų naudotojų veiksmų kyla perdavimo ar skirstomųjų tinklų avarijos grėsmė arba kenkiama elektros energetikos sistemos saugumui ir patikimumui.“

2. Papildyti 72 straipsnį 4 dalimi:

„4. Elektros energijos persiuntimą nutraukus dėl leistinos generuoti galios viršijimo, tinklų naudotojo elektros įrenginiams elektros persiuntimas atnaujinamas vadovaujantis teisės aktų, reglamentuojančių tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimą prie elektros tinklų, nustatyta tvarka, atlyginus perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriaus patirtas išlaidas. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius nekompensuoja tinklų naudotojo patirtų išlaidų dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo tinklų naudotojui viršijus leistiną generuoti galią.“

24 straipsnis. 74 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 74 straipsnio 5¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„5¹. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai ir (ar) jos ~~dalininkams~~ **dalyviams** už tą elektros energijos kiekį, kuris buvo pagamintas atsinaujinančių išteklių bendrijai priklausančiuose energijos gamybos įrenginiuose, patiektas į elektros tinklus ir po to suvartotas atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ir (ar) jos ~~dalininkų~~ **dalyvių** reikmėms ir ūkio poreikiams, surinktos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos kompensuojamos Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 74 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo užtikrinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis ir skaidriai. Esant numatytiems aplinkybių, kurios daro įtaką asmens atitikties viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui keliamiems reikalavimams, pasikeitimams ar jiems įvykus, kai to iš anksto nebuvo galima numatyti, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip 5 darbo dienas, apie šiuos pasikeitimus raštu pranešti Energetikos ministerijai. Nustačiusi, kad viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius neatitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šiame straipsnyje nustatytų jo veiklos sąlygų, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti **plėtros ir** skatinimo tvarkos aprašo ir kitų viešuosius interesus atitinkančių

paslaugų lėšų administratoriaus veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą veiklos trūkumams pašalinti. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų, Energetikos ministerija organizuoja naujo administratoriaus atranką ir paskyrimą. Ankstesnis viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius vykdo funkcijas tol, kol bus paskirtas naujas administratorius.“

25 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3, 4, 5 ir 6 dalis, šio įstatymo 19 ir 20 straipsnius, įsigalioja 2022 m. liepos 2 d.

2. Šio įstatymo 19 ir 20 straipsniai įsigalioja 2022 m. liepos 2 d., kai yra gautas Europos Komisijos pritarimas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, arba praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, jeigu šis pritarimas gaunamas po 2022 m. liepos 2 d.

3. Asmenys, kuriems leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir (ar) leidimas gaminti elektros energiją yra išduoti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, siekdami turimuose leidimuose nurodyti elektrinės leistiną generuoti galią, gali kreiptis į Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą su prašymu patikslinti turimus leidimus. Elektrinės leistina generuoti galia leidime nustatoma, o jeigu asmuo dėl leidimo pakeitimo nesikreipia – laikoma tokia, kokia nurodyta tinklų operatoriaus išduotose elektrinės prijungimo sąlygose arba nuosavybės ribų akte. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos hidroakumuliacinėms elektrinėms išduoti leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus yra prilyginami leidimams plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, o leidimai gaminti elektros energiją – leidimams generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių.

4. Asmenys, sudarę su skirstomųjų tinklų operatoriumi elektros įrenginių prijungimo sutartis iki šio įstatymo įsigaliojimo, moka prijungimo įmoką, apskaičiuotą pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusias teisės aktų nuostatas.

5. Šio įstatymo nuostatos dėl ketinimų protokolų taikomos po šio įstatymo įsigaliojimo sudaromiems ketinimų protokolams bei kitiems prijungimo dokumentams ir atitinkamai pagal naujas įstatymo nuostatas pakeistiems ketinimų protokolams bei jų lydimiesiems dokumentams, sudarytiems iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

6. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pateikti prašymai išduoti leidimus vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje nagrinėjami taikant jų pateikimo metu galiojusią Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo reikalavimus ir tvarką.

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, energetikos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas